

Wrocław, 14 lipca 2016 roku

WK.WR.40.5.2016.231

**Pani
Teresa Olkiewicz
Wójt Gminy Udanin**

**Udanin 26
55-340 Udanin**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2016 r., poz. 561), przeprowadziła w okresie od 29 marca do 21 czerwca 2016 r., kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Udanin. Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono szczegółowo w protokole podpisanym 21 czerwca 2016 r. i pozostawionym w jednostce.

Ponadto w okresie 25-29 kwietnia i 9-17 maja 2016 r., przeprowadzono kontrolę gospodarki finansowej w Gminnej Bibliotece Publicznej w Udaninie. W oparciu o ustalenia tej kontroli, Izba wystosowała do Pani Dyrektora Gminnej Biblioteki Publicznej w Udaninie wystąpienie pokontrolne, przekazane Pani Wójt do wiadomości.

Pozytywnie należy ocenić gotowość do współpracy z kontrolującymi pracownikami Urzędu Gminy w Udaninie, którzy przygotowywali materiały do kontroli, udzielali niezbędnych wyjaśnień oraz podejmowali, na wniosek kontrolujących działania, które pozwoliły na wyeliminowanie niektórych nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia wystąpiły w szczególności w zakresie niżej wskazanych zagadnień.

W zakresie księgowości, sprawozdawczości

W przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości dla budżetu wprowadzonych zarządzeniami Wójta Gminy Udanin (nr 0151/3/2010 z 31 grudnia 2010 r., nr 120.6.2012 z 29 czerwca 2012 r., nr 120.1.2012 z 16 stycznia 2012 r., nr 120.2.2013 z 2 kwietnia 2013 r., nr 120.4.2014 z 31 grudnia 2014 r.) nie określono zasad funkcjonowania kont dla Budżetu Gminy Udanin. Natomiast w ust. 4 pkt 4 załącznika nr 1 do powoływanego zarządzenia nr 120.1.2012 dotyczącego zmian do zasad (polityki) rachunkowości zawarto, że: *Przyjmuje się książkę pt. „Komentarz do planu kont dla państwowych*

i samorządowych jednostek budżetowych i ich gospodarstw pomocniczych oraz zakładów budżetowych” Marii Augustowskiej wydanie każdorazowo aktualizowane jako zbiór typowych księgowiań oraz korespondencji kont dla Urzędu Gminy w Udaninie (...). Było to niezgodne z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm. oraz Dz.U. z 2013 r. poz. 330 ze zm.), który stanowi że jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej.

Zarządzeniem nr 0151/3/2010 z 31 grudnia 2010 r. w sprawie przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości zawarto zapis, że: *w księgach rachunkowych jednostki w miesiącu grudniu ewidencjonuje się te dowody księgowe, które wpłynęły do jednostki do dnia 15 stycznia roku następnego i dotyczą poprzedniego roku budżetowego. W przypadku kiedy dowody księgowe wpłynęły do jednostki po dniu 15 stycznia podlegają ujęciu w księgach rachunkowych nowego roku budżetowego, za wyjątkiem wydatków inwestycyjnych oraz wydatków bieżących mający istotny wpływ na wynik finansowy jednostki roku poprzedniego. Z uwagi na małą istotność, pomija się zasadę wyrażoną w art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Wybór tego rozwiązania nie ma istotnego wpływu na wynik finansowy jednostki, porównywalność danych w sprawozdaniu finansowym ani zasadę ostrożności o której mowa w art. 7 ustawy o rachunkowości. W ust. 13 załącznika Nr 1 do zasad (polityki) rachunkowości (powołane zarządzenie z 2010 r.) wskazano sprzeczny zapis do wskazanego ust. 7 lit. e powołanego załącznika Nr 1 tj. określono: (...) W księgach rachunkowych ujmuje się wszystkie przychody i koszty danego okresu sprawozdawczego wynikające z zaistniałych zdarzeń gospodarczych w oparciu o przedłożone do 5 dnia następnego miesiąca dowody księgowe w celu dotrzymania terminów sprawozdawczych.(...).*

W Wykazie kont dla Urzędu Gminy w Udaninie w obowiązujących zasadach (polityce) rachunkowości nie przewidziano stosowanych w Urzędzie kont 135 *Rachunek bankowy zfs*, 210 *Rozrachunki z tytułu zaliczek na pokr. kosztów zarz. nier. wspól.* i 700 *Zaliczka mieszkaniowa na pok. zarz. nier. wspól.* Powyższe naruszało powoływany art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a w związku z art. 10 ust. 2 powoływanej ustawy o rachunkowości, który wskazuje, że *kierownik jednostki ustala w formie pisemnej i aktualizuje zasady (politykę) rachunkowości.*

Stwierdzono trzy przypadki niezgodności sumy obrotów na rachunkach bankowych (rachunki: wydatków i zakładowego funduszu świadczeń socjalnych) a sumą obrotów w ewidencji księgowej (konta: 130-02 *Rachunek bieżący – Wydatki*, 135 *Rachunek bankowy – ZFŚS*), w dniach 28 lutego, 31 marca i 23 października 2015 r., w łącznej wysokości 33.082,53 zł. Z wyjaśnienia Skarbnika wynikało, że *powstałe różnice pomiędzy ewidencją księgową konta 130-02 i 135 a obrotami na rachunku bankowym wydatków i Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych wynikających z wyciągów bankowych powstały z powodu wprowadzenia mylnej daty powstania zapisu księgowego*

podczas księgowania dokumentu finansowego. Było to niezgodne z opisem konta 130 zawartym w powołanym zarządzeniu nr 0151/3/2010 Wójta Gminy Udanin z 31 grudnia 2010 r. w sprawie przyjęcia „Zasad (polityki) rachunkowości” w Urzędzie Gminy, z którego wynikało, że Zapisy na koncie 130 są dokonywane na podstawie poleceń księgowania w oparciu o wyciągi bankowe, w związku z czym musi zachodzić pełna zgodność zapisów między jednostką a bankiem (...). Zgodnie zaś z opisem konta 135 zawartym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2013 r. poz. 289 ze zm.) ewidencja szczegółowa do konta 135 powinna umożliwić ustalenie stanu środków każdego funduszu. Z art. 24 ust. 1 powołanej ustawy o rachunkowości wynika, że księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.

W 2015 r. przychody z tytułu dochodów budżetowych ujmowano w księgach rachunkowych (księdze głównej) na koncie 750 *Przychody finansowe* zamiast na koncie 720 *Przychody z tytułu dochodów budżetowych* oraz w okresach kwartalnych, zamiast miesięcznych. Ewidencja przychodów w okresach kwartalnych spowodowała niezgodność kont księgi głównej z kontami ksiąg pomocniczych – *księgowością podatkową* w miesiącach styczeń, luty, kwiecień, maj, lipiec, sierpień, październik i listopad. Było to niezgodne z opisem konta 720 zawartym w obowiązujących zasadach (polityce) rachunkowości, który stanowił, że *konto służy do ewidencji przychodów z tytułu podatków i opłat* oraz ust. 2 załącznika Nr 1 do zasadach (polityce) rachunkowości, który stanowi, że *Najkrótszym okresem sprawozdawczym są poszczególne miesiące*, a także art. 16 ust. 1 i 20 ust. 1 powoływanej ustawy o rachunkowości, który stanowi, że *konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Prowadzi się je w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek (zbiorów kont), komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej. Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.*

W 2015 r. do konta 221 *Należności z tytułu dochodów budżetowych* nie prowadzono ewidencji szczegółowej według klasyfikacji budżetowej. Było to niezgodne z opisem konta 221 zawartym w przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości, z którego wynikało, że *ewidencja analityczna do konta 221 prowadzona jest według dłużników i podziałek klasyfikacji budżetowej oraz budżetów, których należności dotyczą.*

Z przedstawionej kontrolującym dokumentacji finansowej (faktury VAT) wynikało, iż faktury VAT nr: 266/01/2014 z dnia 15 lipca 2014r. na kwotę 65,00 zł, 265/01/2014 z dnia 15 lipca 2014r. na kwotę 65,00 zł, 251/01/2014 z dnia 5 lipca 2014r. na kwotę 72,71 zł, 244/01/2014 z dnia 30 czerwca 2014r. na kwotę 305,66 zł, 198/01/2014 z dnia 26 maja 2014r. na kwotę 190 zł, 43/01/2014 z dnia 27

stycznia 2014r. na kwotę 146,22 zł, 16/01/2014 z dnia 13 stycznia 2014r. na kwotę 484,67 zł, nie posiadały wskazania sposobu ujęcia ich w księgach rachunkowych (dekretacji), co było niezgodne z wymogiem określonym w art. 21 ust. 1 pkt 6 powołanej ustawy o rachunkowości. Przepis ten stanowi, że *dowód księgowy powinien zawierać m. in. stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania*. Ponadto było to niezgodne z pkt 7 ppkt 3 Instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów księgowych, stanowiącej załącznik nr 9 do zarządzenia nr 0151/3/2010 Wójta Gminy Udanin z 31 grudnia 2010 roku, który określał, że *właściwa dekretacja polega na umieszczeniu na dokumentach adnotacji, na jakich kontach syntetycznych i analitycznych ma być zaksięgowany, określeniu daty, pod jaką dowód ma być zaksięgowany oraz podpisaniu przez osobę dekretującą*.

Rozrachunki z kontrahentami *Gabinet Weterynaryjny Przemysław Rudnik* i *Hotel dla zwierząt KUBUŚ Cmentarz i krematorium dla zwierząt TĘCZOWY MOST*, były ewidencjonowane na dwóch kontach analitycznych, tj.: *201-01-011 Schronisko Uciechów* i *201-01-013 Gabinet weterynaryjny*. Było to niezgodne z opisem do konta *201 Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami*, zawartym w *Wykazie kont dla Urzędu Gminy w Udaninie*, stanowiącym załącznik nr 4 do zarządzenia nr 0151/3/2010 Wójta Gminy z dnia 31 grudnia 2010 r. (ze zm.) w sprawie przyjęcia Zasad (polityki) rachunkowości, który stanowi, że *ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 201 powinna zapewnić możliwość ustalenia należności i zobowiązań krajowych i zagranicznych według poszczególnych kontrahentów*.

W 2015 r. konta *201-01-001 Polboto sp. z o.o.*, *201-01-002 Wspólnoty Mieszkańcowe*, *201-01-005 Zespół Obsługi Jednostek Oświatowych Kąty*, *201-01-034 Poczta Polska Wrocław* służyły do ewidencji rozrachunków z różnymi kontrahentami. Zaewidencjonowano na nich zobowiązania, w łącznej kwocie 249.179,78 zł. Powyższe było niezgodne z opisem konta 201 ujętym w obowiązujących zasadach (polityce) rachunkowości, który stanowił, że: *Ewidencja szczegółowa do konta 201 (...) powinna zapewnić możliwość ustalenia należności i zobowiązań krajowych i zagranicznych według poszczególnych kontrahentów*.

Dotację celową dla Powiatu Średzkiego ujęto w ewidencji księgowej konta *201-01-034 Poczta Polska Wrocław* zamiast na koncie *224 Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich*. Było to niezgodnie z opisem konta 224 ujętym w obowiązujących zasadach (polityce) rachunkowości, który stanowił, że: *Konto 224 służy do ewidencji rozliczenia przez organ dotujący udzielonych dotacji budżetowych*.

Stwierdzono przypadki ujmowania w ewidencji księgowej w 2015 r. i 2016 r. wydatków w klasyfikacji budżetowej niezgodnej z określoną w załącznikach Nr 3 i 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.).
Dotyczyło to:

- zaliczek na pokrycie kosztów administrowania nieruchomościami wspólnymi w budynkach stanowiących współwłasność Gminy (razem 8 przypadków na łączną kwotę 5.610,13 zł), które ujmowano w paragrafie 4430 *Różne opłaty i składki* zamiast w paragrafie 4400 *Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe*;
- opłat z tytułu wypisu i wyrysu z rejestru gruntów dla Starostwa Powiatowego w Środzie Śląskiej (razem 6 przypadków na łączną kwotę 830 zł), które ujmowano w paragrafie 4300 *Zakup usług pozostałych* zamiast w paragrafie 4520 *Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego*;
- opłat składek członkowskich w Związku Gmin Wiejskich w paragrafie 4430 *Różne opłaty i składki* (razem 2 przypadki na łączną kwotę 3.295,70 zł) zamiast w paragrafie 2900 *Wpłaty gmin i powiatów na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego oraz związków gmin lub związków powiatów na dofinansowanie zadań bieżących*;
- środków pozyskanych z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz wydatkowanych środków własnych na realizację zadania pn. *Termomodernizacja Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Udaninie oraz Gimnazjum w Ujeździe Górnym* ujętych w budżecie w łącznych wysokościach 2.400.000 zł na 2015 rok i 464.900 zł na 2016 rok, w paragrafach: po stronie dochodów §6207, a po stronie wydatkowej odpowiednio §6057 oraz §6059 co wskazywało (czwarte cyfry w paragrafach tj. 7 oraz 9) odpowiednio na *płatności w zakresie budżetu środków europejskich* oraz *współfinansowanie programów i projektów realizowanych z wyłączeniem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.), tj. m.in. Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego* zamiast z następującymi symbolami: „5 Finansowanie innych środków bezzwrotnych” – w zakresie dochodów i wydatków środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz „6 Współfinansowanie innych środków bezzwrotnych” w zakresie wydatków środków własnych.

W dniu 31 grudnia 2015 r. księgowia Urzędu dokonała wyksięgowania z ewidencji księgowej Urzędu (z kont 240-01-028 *Win.J*, 240-01-045 *Kor.M.*, 240-01-031) należności/nadpłaty w łącznej wysokości 2.176,60 zł, na podstawie polecenia księgowania PK nr 215 (bez stosownej decyzji), z opisem: *umorzenie należności* w następujący sposób Wn 800 Fundusz Ma 240 (należności), zamiast Wn 761 *Pozostałe koszty operacyjne* 240. Było to niezgodne z opisem konta 761 zawartym w obowiązujących w Urzędzie zasadach (polityce) rachunkowości, który stanowi, że: *W szczególności na stronie Wn konta 761 księguje się: 1) koszty osiągnięcia pozostałych przychodów operacyjnych w wartości cen zakupu lub nabycia materiałów; 2) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się w szczególności kary, odpisane przedawnione, umorzone i nieściągalne należności, odpisy aktualizujące od należności, koszty postępowania spornego i egzekucyjnego oraz nieodpłatnie przekazane rzeczowe aktywa obrotowe.* Ponadto z uchwały Nr LIII/166/2010 Rady Gminy z 31 marca 2010 r. w sprawie określenia zasad i trybu umarzania, odraczania i rozkładania na raty należności pieniężnych o

charakterze cywilnoprawnym przypadającym Gminie Udanin oraz jej jednostkom podległym na podstawie art. 56-59 ustawy z 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.) wynikało między innymi, że *Do umarzania w całości lub części, odraczania terminów spłaty lub rozkładania na raty całości lub części należności pieniężnej o charakterze cywilnoprawnym uprawniony jest: 1) kierownik właściwej jednostki podległej gminy, której dotyczą należności, jeżeli kwota należności nie przekracza 1.000 zł, 2) Wójt, jeżeli kwota jest wyższa niż 1.000 zł, ale nie większa niż 100.000 zł, 3) Wójt po uzyskaniu zgody Rady Gminy, jeżeli kwota należności przekracza 100.000 zł; Umorzenie w całości lub części, odroczenie terminu spłaty lub rozkładanie na raty w całości lub części należności następuje na podstawie przepisów prawa cywilnego, w drodze jednostronnego oświadczenia woli, złożonego przez organ uprawniony lub w formie ugody (porozumienia) zawartej pomiędzy dłużnikiem a organem uprawnionym (§5 ust. 1 i 2 uchwały) – kontrolującym takich dokumentów dotyczących umorzeń nie przedłożono zaś nadpłatę (nadpłatę opłaty za przyłącze kanalizacyjne dokonaną przez mieszkańca) należało zwrócić, rozliczyć lub ująć w ewidencji księgowej jako sumy do wyjaśnienia. Z wyjaśnienia Skarbnik wynikało, że (...) umorzenie 2 zaległości oraz nadpłaty z tytułu opłat (zwrotów) za przyłącza kanalizacyjne w związku z prowadzoną inwestycją „Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Lusina” w 2015 roku na kontach 240-01-028, 240-01-045 oraz 240-01-031 dokonano na podstawie posiadanej dokumentacji od Komornika Sądowego o umorzeniu postępowania wobec stwierdzenia o bezskuteczności egzekucji z 2012 roku. Pracownik wyjaśnił, że nie była jej znana treść uchwały Nr LIII/166/2010 Rady Gminy Udanin w sprawie określenia zasad i trybu umarzania, odraczania i rozkładania na raty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym i inwentaryzując salda kont w roku 2015 można umorzyć ww. należności na podstawie postanowień komorniczych. W związku z zaistniałą sytuacją salda kont w roku 2016 zostały przywrócone do stanu sprzed umorzenia, i zostanie wszczęta procedura zgodna z zapisami powołanej wyżej uchwały Rady Gminy Udanin. W 2016 r. dokonano korekty tych księgowi.*

Konta 201 *Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami* i 240 *Pozostałe rozrachunki* wykazywały persalda, zaś z obrotów kont analitycznych wynikało, że występowały na nich należności i zobowiązania. Było to niezgodne z opisem tych kont zawartych w obowiązujących zasadach (polityce) rachunkowości, z których wynikało, że konta te mogą mieć dwa salda (*saldo Wn* oznacza stan należności i roszczeń, a *saldo Ma* – stan zobowiązań).

Na koniec 2015 r. w ewidencji księgowej Urzędu konto 201-01-074 *TOSHIBA TEC POLAND WARSZAWA* wykazano nierealne saldo Ma 4.295,88 zł zamiast salda Ma 2.384,02 zł (różnica 1.911,86 zł). Było to niezgodne z art. 24 ust. 2 powoływanej ustawy o rachunkowości, z którego wynika, że *księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty*. Nie zachowano również należytej staranności podczas weryfikacji zobowiązań przeprowadzonej według stanu na 31 grudnia 2015 r., stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy

o rachunkowości jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów oraz praw zakwalifikowanych do nieruchomości, należności spornych i wątpliwych, a w bankach również należności zagrożonych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publicznoprawnych, a także aktywów i pasywów niewymienionych w pkt 1 i 2 oraz wymienionych w pkt 1 i 2, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe - drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.

Wystąpiły niezgodności pomiędzy danymi wykazanymi w rocznym sprawozdaniu Rb-28S j.s.t. z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2015 r. w zakresie kwot wykazanych w kolumnie 4 *Plan po zmianach* i kolumnie 5 *Zaangażowanie* a danymi wynikającymi z ewidencji szczegółowej prowadzonej do kont 980 *Plan finansowy wydatków budżetowych* (różnica 61.128,28 zł) i 998 *Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego* (różnica 10.351.638,58 zł), różnice wynikały z błędnych księgowania. Było to niezgodne z § 6 ust. 1 pkt 1 oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 24 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2014 r. poz. 119 ze zm.), z których wynika między innymi, że: *sprawozdania jednostkowe - są sporządzane przez kierowników jednostek organizacyjnych na podstawie ewidencji księgowej. Kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Z § 9 ust 2 pkt 1 i 2 załącznika Nr 39 pn. Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego* powołanego rozporządzenia wynika, że w kolumnie "*Plan (po zmianach)*" wykazuje się dane o planowanych wydatkach., a w kolumnie "*Zaangażowanie*" wykazuje się kwoty wynikające z umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie powoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym. Powyższe było również niezgodne z opisami kont 980 i 998 zawartymi w obowiązujących zasadach (polityce) rachunkowości Jednostki.

Wykazane w rocznym sprawozdaniu j.s.t. Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2015 r. w rozdziale 70005 § 0770 dane w kolumnie 5 *Należności* oraz w rozdziale 70005 § 0750 dane w kolumnach 5 *Należności* i 11 *Nadpłaty* były niezgodne z danymi wynikającymi z przedłożonych wydruków kont ksiąg pomocniczych (różnice odpowiednio: 28.833,60 zł, 28.883,60 zł i 173,30 zł). W sprawozdaniu tym nieprawidłowo wykazano także dane w następującym zakresie:

- a. w kolumnie 5 (*Należności*) dane w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych zawyżono odpowiednio o 1.069,25 zł, 55.358,56 zł, 90 zł natomiast dane dotyczące podatku rolnego, podatku leśnego, od środków transportowych od osób fizycznych zawyżono odpowiednio o 95.625,02 zł, 396,91 zł, 8,40 a podatku od nieruchomości zaniżono o 70.324,95 zł;

- b. w kolumnie 9 (Saldo końcowe: należności pozostałe do zapłaty ogółem) dane w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych zawyżono odpowiednio o 1.224,65 zł, 55.428,56 zł, 90 zł natomiast dane dotyczące podatku rolnego, od środków transportowych od osób fizycznych zawyżono odpowiednio o 98.614,66 zł, 8,40 zł, a w podatku od nieruchomości, podatku leśnego zaniżono odpowiednio o 92.087,68 zł, 123,95 zł;
- c. w kolumnie 10 (Saldo końcowe: należności pozostałe do zapłaty w tym zaległości) dane w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych zawyżono odpowiednio o 155,40 zł, 70 zł natomiast dane w zakresie podatku rolnego od osób fizycznych zawyżono o 74.122,62 zł, a podatku od nieruchomości i podatku leśnego zaniżono odpowiednio o 93.560,16 zł i 123,95 zł;
- d. w kolumnie 11 (Saldo końcowe: nadpłaty) dane w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych zawyżono odpowiednio o 155,40 zł, 70 zł, natomiast dane w zakresie podatku od nieruchomości i podatku leśnego od osób fizycznych zaniżono odpowiednio o 21.762,73 zł i 520,86 zł a podatku rolnego zawyżono o 2.989,65 zł.

Wymienione powyżej nieprawidłowości świadczyły o nieprzestrzeganiu przepisów § 6 ust. 1 pkt 1 oraz § 9 ust. 2 powołanego rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, które określają, że *sprawozdania jednostkowe są sporządzane przez kierowników jednostek organizacyjnych na podstawie ewidencji księgowej. Kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej w nawiązaniu do § 3 ust. 1 pkt 2, 7, 8 załącznika nr 39 do tego rozporządzenia w myśl którego Sprawozdanie jednostkowe z wykonania planu dochodów budżetowych z tytułu podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego, sporządza się na podstawie danych księgowości podatkowej (...).* W trakcie kontroli sporządzono korekty przedmiotowych sprawozdań.

Nie wprowadzono do ksiąg rachunkowych Urzędu (księgi głównej i kont ksiąg pomocniczych) otrzymanej nieodpłatnie na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego z 22 lipca 2008 r. (SP.3.K.7710.G.142-47/08) działki w miejscowości Różana. Zgodnie z art. 4 ust. 2 powołanej ustawy o rachunkowości *zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.*

W zakresie dochodów budżetowych

W sprawozdaniach budżetowych: Rb-27S rocznym sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego oraz Rb-PDP - rocznym sprawozdaniu z wykonania dochodów podatkowych za lata 2014-2015 nieprawidłowo wykazano skutki finansowe w następującym zakresie:

- a) skutki obniżenia górnych stawek podatkowych:

- podatku od nieruchomości zaniżono o 101.337,56 zł w każdym roku,
  - podatku od środków transportowych zaniżono o 622,04 zł w każdym roku,
- b) skutki udzielonych ulg i zwolnień, obliczone za okres sprawozdawczy (bez ulg i zwolnień ustawowych):
- podatku od nieruchomości zaniżono w w/w latach odpowiednio o 254.175,36 zł i 254.282,89 zł,
  - podatku od środków transportowych zaniżono o 9.080 zł w każdym roku.

Powyższe nieprawidłowości świadczą o nieprzestrzeganiu przepisów § 3 ust. 1 pkt 9, 10 w związku z § 8 ust. 3 *Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego*, stanowiącej załącznik nr 39 do powołanego rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej z której wynika, że w sprawozdaniu Rb-PDP i Rb-27S należy wykazywać kwoty stanowiące rzeczywiste skutki obniżenia górnych stawek podatku, udzielonych przez gminę ulg i zwolnień oraz skutki wydanych decyzji przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy. W trakcie kontroli sporządzono korekty przedmiotowych sprawozdań.

Organ podatkowy naliczył i pobrał od podatnika podatku od nieruchomości od osób prawnych odsetki od nieterminowych płatności rat podatku w łącznej wysokości 68 zł, pomimo że termin płatności przypadał na dzień wolny od pracy a podatnik dokonał wpłat rat podatku w pierwszym dniu roboczym. Było to niezgodne z art. 53 § 4 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2012 r., poz. 749 ze zm.; Dz.U. z 2015 r., poz. 613 ze zm.) w nawiązaniu do art. 57 § 4 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.) - *odsetki za zwłokę naliczane są od dnia następnego po dniu upływu terminu płatności. Jeżeli koniec terminu przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uważa się najbliższy następny dzień powszedni.*

W dwóch przypadkach (na 10 skontrolowanych) u podatników podatku rolnego od osób fizycznych stwierdzono, że organ podatkowy wydał decyzje za lata 2013 – 2015, w których podstawą opodatkowania były grunty o powierzchni innej niż wynikająca z informacji złożonych przez podatników oraz rejestru gruntów. W trakcie kontroli organ podatkowy podjął czynności sprawdzające oraz wezwał w/w podatników do złożenia informacji podatkowych. W powyższych przypadkach nie zastosowano postanowień zawartych w art. 272 pkt 2 i 3 w związku z art. 21 § 5 powołanej ustawy Ordynacja podatkowa, które określają, że *organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami a wysokość zobowiązania podatkowego ustala się zgodnie z danymi zawartymi w deklaracji.* Organ podatkowy w przypadku podatnika podatku rolnego od osób fizycznych (nr 1009/12/0000/143) na którego koncie za 2015 r. powstała nadpłata w wysokości 81,40 zł nie dokonał czynności wskazanych w art. 76 §1 powołanej ustawy Ordynacja podatkowa, który wskazuje, że *nadpłaty wraz z ich oprocentowaniem podlegają (...) zwrotowi z urzędu, chyba że podatnik złoży wniosek o zaliczenie nadpłaty w całości lub w części na poczet przyszłych zobowiązań*

podatkowych. W trakcie kontroli organ podatkowy wznowił postępowania podatkowe oraz wezwał podatników.

W objętej kontrolą próbie 10 największych dłużników Gminy według stanu na 31 grudnia 2015 r. organ podatkowy wystawiał w latach 2010-2015 r. tytuły wykonawcze po upływie od 101 do 637 dni od dnia doręczenia upomnień, co naruszało postanowienia §5 ust. 1 i §7 ust. 4 obowiązującego do 2014 roku rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2001 r., Nr 137, poz. 1541) oraz § 6 rozporządzenia z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz.U. z 2014 r., poz. 656 ze zm.).

W zakresie wydatków budżetowych z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych

Umowę z 1 kwietnia 2009 r. o korzystanie z usług pocztowych z Poczta Polska S. A., zawarto bez stosowania ustawy prawo zamówień publicznych. Umowę zawarto na czas nieokreślony z mocą obowiązującą od 1 kwietnia 2009 r. W okresie od 1 kwietnia 2009 r. do 31 maja 2016 r. wydatki na usługi pocztowe stanowiły kwotę 243.251zł (tj. 2009 r. 22.060,10 zł, 2010 r. 28.246,55 zł, 2011 r. 33.126,50 zł, 2012 r. 33.819 zł, 2013 r. 32.884,50 zł, 2014 r. 41.385,25 zł, 2015 r. 35.508,60 zł, od 1 stycznia do 31 maja 2016 r. 16.220,50 zł), co w przeliczeniu na euro, wg obowiązujących w podanym okresie średnich kursów złotego w stosunku do euro stanowiących podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych, stanowiło kwotę 60.096,06 euro (w 48 ostatnich miesiącach od 1 czerwca 2012 do 30 maja 2016 r. 34.596,15 euro a od 1 września 2009 do 30 maja 2012 r. 25.760,39 euro). Było to niezgodne z art. 3 ust. 1 Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm., Dz.U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 ze zm., Dz.U. z 2013 r. poz. 907 ze zm. i Dz.U. z 2015 r. poz. 2164) oraz art. 44 ust. 4 ustaw: z 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2005 r., Nr 249 poz. 2104 ze zm.) i 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm. i Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.). W świetle tych przepisów jednostki sektora finansów publicznych, przy zawieraniu umów odpłatnych, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane, mają obowiązek stosować przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych. Ponadto z treści art. 47 ust. 1, 2 i 4 ustawy z 12 czerwca 2003 r. Prawo pocztowe (Dz.U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1159 ze zm.) wynika, że ustawodawca przyznał operatorowi publicznemu Poczcie Polskiej S.A. wyłączność świadczenia usług pocztowych dotyczących przesyłek o masie do 50 gram, ale z zastrzeżeniem, iż nie jest naruszeniem tej wyłączności przyjmowanie, przemieszczanie i doręczanie przesyłek wymienionych w ust. 1, w obrocie krajowym lub zagranicznym, o masie nieprzekraczającej 50 gram za pobraną przez operatora opłatą, nie niższą niż dwu i półkrotność opłaty za przyjęcie, przemieszczenie i doręczenie przesyłki listowej stanowiącej przesyłkę najniższego przedziału wagowego najszybszej kategorii określonej w cenniku powszechnych usług pocztowych operatora

publicznego. Tym samym sam ustawodawca dopuścił do świadczenia usług w zakresie przyjmowania, przemieszczania i doręczania przesyłek wymienionych w ust. 1, w obrocie krajowym lub zagranicznym, o masie nieprzekraczającej 50 gram także innych niż Poczta Polska S.A., nakładając na tych operatorów obowiązek pobierania wyższych opłat za świadczenie tych usług niż opłaty pobierane za tę usługę przez operatora publicznego.

Ograniczenie wyboru wykonawcy wyłącznie do Poczty Polskiej S.A. było zatem sprzeczne z art. 7 ust. 1 powoływanej ustawy Prawo zamówień publicznych, ponieważ zamawiający nie przygotował i nie przeprowadził postępowania o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców. Naruszało to także art. 10 ust. 1 i 2 ustawy, zgodnie z którym podstawowymi trybami udzielania zamówienia są przetarg nieograniczony oraz przetarg ograniczony, a zamawiający może udzielić zamówienia w trybie negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego, negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki, zapytania o cenę albo licytacji elektronicznej tylko w przypadkach określonych w ustawie. W trakcie kontroli Wójt zadeklarowała, że umowa z 1 kwietnia 2009 r. zostanie wypowiedziana przez Gminę oraz, że zostanie przygotowane i przeprowadzone postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w sposób zapewniający zachowanie konkurencji oraz równego traktowania wykonawców.

W przypadku zadania pn. *Termomodernizacja Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Udaninie oraz Gimnazjum w Ujeździe Górnym* Zamawiający (Gmina) określił kwotę wadium w wysokości wyższej o 11.590,28 zł niż 3% wartości zamówienia. Powyższe naruszało art. 45 ust. 4 powołanej ustawy Prawo zamówień publicznych.

W przypadku realizacji zadania pod nazwą *Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych w Gminie Udanin (w okresie od 1 lipca 2013 roku do 31 grudnia 2014 roku)* stwierdzono, że przy ustalaniu wartości zamówienia Gmina w przypadku jednego kosztu z czterech kosztów składowych wykazała kwotę brutto zamiast kwoty netto (zawyżono wartość zamówienia o kwotę 13.333,33 zł), co naruszało art. 32 ust. 1 powołanej ustawy Prawo zamówień publicznych, który stanowi, że: *Podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług*. Gmina w Formularzu ofertowym (załącznik nr 1 do SIWZ) określiła, iż wykonawca miał wykazać jako cenę, za którą wykona całość przedmiotu zamówienia jedynie wartość netto czym naruszono art. 2 pkt 1 powołanej ustawy Prawo zamówień publicznych w związku z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z 1 lipca 2001 r. o cenach (Dz.U. z 2013 roku, poz. 385 ze zm.), które określają cenę jako *wartość wyrażoną w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę. W cenie uwzględnia się podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług oraz podatkiem akcyzowym*.

W 2015 r. nie dochowano terminu przekazania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków dla: Parafii Rzymsko-

Katolickiej p.w. Św. Mikołaja w Pichorowicach (23.000 zł), Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. Św. Marcina w Ujeździe Górnym (11.000 zł), Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Konarach (16.000 zł), udzielonych na podstawie umów zawartych 16 stycznia 2015 r. Dotacje zostały przekazane na rachunki bankowe ww. Parafii w dniu 5 marca 2015 r., natomiast z § 2 pkt 1 zawartych umów wynikało, że *„Dotujący” zobowiązuje się do przekazania na realizację zadania w roku 2015 dotację w wysokości (...) w terminie 14 dni od daty zawarcia niniejszej umowy.* Wobec powyższego dotację należało przekazać na rachunek bankowy Parafii w terminie do 30 stycznia 2015 r.

W latach 2013-2015 zawarto 6 umów dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków na podstawie złożonych wniosków o udzielenie dotacji na prace konserwatorskie (...), które nie zawierały udokumentowania oceny formalnej i merytorycznej. Było to niezgodne z uregulowaniami zawartymi w § 6 pkt 2-4 uchwały Nr LV/175/2010 Rady Gminy Udanin z dnia 2 czerwca 2010 r. w sprawie określenia zasad i trybu udzielania dotacji z budżetu Gminy Udanin na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, sposobu jej rozliczania i kontroli oraz postępowania z wnioskiem o udzielenie dotacji, które stanowią, że *wnioski o przyznanie dotacji podlegają ocenie formalnej i merytorycznej. Oceny formalnej wniosku dokonuje Referat Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Gospodarki Przestrzennej i Infrastruktury Technicznej (...). Oceny merytorycznej wniosku dokonują właściwe komisje Rady Gminy Udanin oraz opiniują projekty uchwał w sprawie przyznania dotacji.*

Rada Gminy nie podejmowała i nie ogłaszała uchwał w sprawie przyznania dotacji, czym naruszono zapisy § 7 i § 13 pkt 3 powołanej uchwały w sprawie określenia zasad i trybu udzielania dotacji (...), z których wynika, że *dotację przyznaje Rada Gminy Udanin w uchwale określającej: 1) nazwę podmiotu otrzymującego dotację, 2) prace lub roboty budowlane przy obiekcie zabytkowym, na których wykonanie przyznano dotację, 3) kwotę dotacji do przekazania w roku budżetowym oraz Wójt Gminy Udanin niezwłocznie ogłasza na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Udaninie i w Biuletynie Informacji Publicznej uchwałę o przyznaniu dotacji. Uchwałę wywiesza się na okres 1 miesiąca.*

W latach 2013-2015 dla Gminnego Związku Sportowego w Udaninie, zwanego dalej GZS w Udaninie udzielane były dotacje na realizację zadania publicznego pn.: *Organizacja współzawodnictwa i upowszechniania kultury fizycznej i sportu w zakresie piłki nożnej na terenie gminy Udanin i województwa Dolnośląskiego.* Z przedłożonych przez GZS w Udaninie sprawozdań z wykonania zadania publicznego wynikało, iż rozliczono również wydatki zrealizowane przed zawarciem umowy, co było niezgodne z § 2 pkt 1 zawartych umów, które stanowiły, że *Zleceniobiorca zobowiązuje się do wykonania umowy w terminie od dnia podpisania.* Rozliczono wydatki dokonane przez GZS w Udaninie odpowiednio w okresach: od dnia 19 lutego 2013 r. do 11 marca 2013 r., mimo że realizacja zadania przypadała od 12 marca 2013 r. (1.534,50 zł.); od dnia 20

stycznia do 17 lutego 2014 r., mimo że realizacja zadania przypadała od 28 lutego 2014 r. (57 zł); od dnia 27 stycznia do 25 lutego 2015 r., mimo że realizacja zadania przypadała od 2 marca 2015 r. (426,47 zł). Wydatkowanie środków dotacji przed terminem realizacji zadania stanowiło naruszenie przepisów umowy polegającej na wykorzystaniu środków dotacji niezgodnie z przeznaczeniem. Było to niezgodne również z art. 252 ust. 1 powoływanej ustawy o finansach publicznych, z którego wynika, że *dotacje udzielone z budżetu jednostki samorządu terytorialnego wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości podlegają zwrotowi do budżetu wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności, o których mowa w pkt 1 lub pkt 2, tj. do 15 stycznia następnego roku kalendarzowego.*

Złożone przez podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych sprawozdania z wykonania zadania (częściowe i końcowe) nie zostały sporządzone według wzorów określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz.U. z 2011 r. Nr 6, poz. 25), co było niezgodne z § 8 ust. 1-3 zawartych umów dotacyjnych wymagającym złożenia sprawozdań według opisanego wzoru.

W zakresie gospodarki mieniem

We wszystkich objętych kontrolą transakcjach sprzedaży dokonanych w latach 2013-2015 informacje o wykazach nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży nie zostały podane do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej (podano do wiadomości w systemie internetowym Monitor Urzędowy). Ponadto nie sporządzano wykazu nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy i najmu. Było to sprzeczne z postanowieniami art. 35 ust. 1 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (do 22 kwietnia 2014 r. Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm., do 10 czerwca 2015 r. Dz.U. z 2014 r. poz. 518 ze zm., do 2 listopada 2015 r. Dz.U. z 2015 r. poz. 785 ze zm., od 3 listopada 2015 r. Dz.U. z 2015 r. poz. 1774 ze zm.), który stanowi, że *właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, do oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, najem lub dzierżawę. Wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a ponadto informację o wywieszeniu tego wykazu podaje się do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej oraz w inny sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, a także na stronach internetowych właściwego urzędu.*

We wszystkich, 9 objętych kontrolą transakcjach sprzedaży (lata 2013-2015) przeprowadzonych w trybie przetargowym stwierdzono, że protokoły z przeprowadzonych przetargów nie zostały podpisane przez wszystkich sześciu członków komisji przetargowej, powołanej zarządzeniem Wójta nr 0151/17/2007 z 20 marca 2007 r. w sprawie powołania komisji przetargowej (§ 1 zarządzenia). Z § 10 ust. 3 w związku z § 8 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. Nr 207,

poz. 2108 ze zm., od 30 października 2014 r. Dz.U. z 2014 r. poz. 1490) wynika, że *protokół przeprowadzonego przetargu podpisują przewodniczący i członkowie komisji przetargowej oraz osoba wyłoniona w przetargu jako nabywca nieruchomości; Przewodniczącego oraz członków komisji przetargowej, w składzie od 3 do 7 osób, wyznacza właściwy organ spośród osób dających rękojmię rzetelnego przeprowadzenia i rozstrzygnięcia przetargu.*

Protokoły te nie zawierały również wszystkich informacji określonych w § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości tj. brakowało określenia rodzaju przetargu (Dz.U. Nr 207, poz. 2108 ze zm., od 30 października 2014 r. Dz.U. z 2014 r. poz. 1490).

Nie sporządzono i nie doręczono nabywcom nieruchomości wyłonionym w przetargach zawiadomienia o terminie i miejscu zawarcia umowy sprzedaży oraz nie podano do publicznej wiadomości informacji o rozstrzygnięciu przetargów. Powyższe było niezgodnie z art. 41 ust. 1 powołanej ustawy o gospodarce nieruchomościami, który stanowi, że *organizator przetargu jest obowiązany zawiadomić osobę ustaloną jako nabywca nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży, najpóźniej w ciągu 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargu. Z § 12 powołanego rozporządzenia w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów (...) wynika, że Właściwy organ (...) podaje do publicznej wiadomości, wywieszając w siedzibie właściwego urzędu, na okres 7 dni, informację o wyniku przetargu (...).*

Prowadzony przez Gminę Udamin zasób nieruchomości pn. *Rejestr Gruntów Gminy* nie spełniał wymogów określonych w art. 23 ust. 1 powołanej ustawy o gospodarce nieruchomościami, ponieważ nie zawierał: *oznaczenia nieruchomości według księgi wieczystej oraz katastru nieruchomości; powierzchni nieruchomości; Wskazania dokumentu potwierdzającego posiadanie przez Skarb Państwa praw do nieruchomości, W przypadku braku księgi wieczystej; przeznaczenia nieruchomości w planie miejscowym, a w przypadku braku planu - w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy; Wskazania daty ostatniej aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste lub daty ostatniej aktualizacji opłaty rocznej z tytułu trwałego zarządu nieruchomości Skarbu Państwa; informacji o zgłoszonych roszczeniach do nieruchomości; informacji o toczących się postępowaniach administracyjnych i sądowych.* W myśl przepisu art. 25 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości przez Wójta polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust.1 ustawy.

Dzierżawcy gruntu (nr karty podatnika 12041/51/5) w okresie od stycznia 2013 r. do września 2015 r. (11 przypadków) nie naliczono i nie obciążono odsetkami od nieterminowych płatności w łącznych kwotach odpowiednio: 88,27 zł za 2013 r. i 72,71 zł za 2014 r. (opóźnienia wyniosły od 5 do 17 dni). Naruszało to art. 42 ust. 5 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2009 r. nr 157, poz. 1240 ze zm., od 5 sierpnia 2013 r. Dz.U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.): *Jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych,*

w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania.

Przypisów należności z tytułu zmian wysokości czynszów (od kwietnia do grudnia 2014 r.), w łącznej kwocie 252,96 zł (dot. czterech umów najmu lokalu użytkowego) dokonano dopiero w trakcie kontroli. Naruszało to art. 24 ust. 1 w związku z art. 20 ust. 1 powołanej ustawy o rachunkowości, które stanowią, że *do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.*

Za zaistniałe w okresie objętym kontrolą nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponosi Wójt Gminy Udanin na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.) i art. 4 ust. 5 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.), Skarbnik Gminy Udanin – na podstawie art. 54 ust. 1 ww. ustawy o finansach publicznych, oraz zgodnie z zakresami czynności pracownicy merytoryczni Urzędu.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przekazując powyższe do wiadomości Pani Wójt, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie stosownych działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości poprzez realizację następujących wniosków:

1. Opracowanie w sposób prawidłowy i zgodny z potrzebami jednostki przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym:
  - a) określenie przyjętych zasad ewidencji operacji gospodarczych na kontach księgi głównej budżetu i Urzędu w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości interpretacyjnych, stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a i ust. 2 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz.U. z 2013 r. poz. 330 ze zm.);
  - b) aktualizowanie dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy;
2. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.), rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę

poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2013 r. poz. 289 ze zm.) oraz przyjętych przez jednostkę zasad (polityki) rachunkowości, w szczególności w zakresie:

- a) ujmowania zdarzeń, w tym operacji gospodarczych w księgach rachunkowych i wykazywania ich w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy;
  - b) wprowadzania do w ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego, w postaci zapisu, każdego zdarzenia gospodarczego, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy w związku z § 18 ust. 2 rozporządzenia;
  - c) prowadzenia ksiąg rachunkowych zgodnie z art. 24 ustawy o rachunkowości;
  - d) dokonywania zapisów na kontach 130 *Rachunek bieżący – Wydatki* i 135 *Rachunek bankowy zfs* zgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont w związku z § 15 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia;
  - e) przestrzegania zasad ewidencji operacji gospodarczych na kontach: 201 *Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami*, 221 *Należności z tytułu dochodów budżetowych*, 224 *Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich*, 240 *Pozostałe rozrachunki*, 720 *Przychody z tytułu dochodów budżetowych*, 761 *Pozostałe koszty operacyjne*, 980 *Plan finansowy wydatków budżetowych*, 998 *Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego* stosownie od opisów kont zawartych w zasadach (polityce) rachunkowości;
  - f) wykazywania na kontach rozrachunkowych sald realnych, tj. odzwierciedlających rzeczywisty stan rozrachunków, stosownie do przepisów art. 24 ust. 2 powoływanej ustawy;
  - g) zamieszczania na dowodach księgowych (faktury) dekretacji oraz wskazywania miesiąca ujęcia dowodu w ewidencji księgowej wraz z podpisem osoby odpowiedzialnej za te wskazania, stosownie do art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy.
3. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1015), w szczególności:
- a) § 6 ust. 1 pkt 1 oraz § 9 ust. 1 rozporządzenia w zakresie sporządzania sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych oraz Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych;
  - b) § 9 ust. 2 pkt 1 i 2 załącznika nr 39 do rozporządzenia, w zakresie sporządzania sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych;
  - c) § 3 ust. 1 pkt 2, 7, 8 załącznika nr 39 do rozporządzenia w zakresie sporządzania sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych;
  - d) wykazywania w sprawozdaniach: Rb-PDP *Roczne sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych* oraz Rb-27S *Roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego* skutków obniżenia górnych stawek podatków obliczonych za okres sprawozdawczy oraz skutków udzielonych ulg i zwolnień

- obliczonych za okres sprawozdawczy (bez ulg i zwolnień ustawowych), stosownie do § 3 ust. 1 pkt 9, 10 oraz § 8 ust. 3 załącznika nr 39 do rozporządzenia.
4. Przestrzeganie zasad klasyfikacji dochodów i wydatków ustalonych w załącznikach nr 3 i nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.).
  5. Umarzanie należności cywilno-prawnych w oparciu o zapisy uchwały Nr LIII/166/201 Rady Gminy z 31 marca 2010 r. w sprawie określenia zasad i tryby umarzania, odraczania i rozkładania na raty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym przypadających Gminie Udanin oraz jej jednostkom podległym.
  6. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2015 r., poz. 613 ze zm.), w szczególności w zakresie:
    - a) naliczania i pobierania odsetek na zasadach określonych w art. 53 § 4 ustawy;
    - b) przeprowadzania czynności sprawdzających mających na celu m.in. ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do art. 272 pkt 2 i 3 oraz art. 21 § 5 ustawy;
    - c) rozliczania zwrotów nadpłat podatków wraz z odsetkami, stosownie do postanowień art. 76 § 1 ustawy.
  7. Niezwłoczne wystawianie tytułów wykonawczych, w przypadku gdy łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia albo gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy, stosownie do § 9 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 2367).
  8. Poinformowanie Izby o wynikach (w tym finansowych) wszczętych a niezakończonych w trakcie kontroli postępowań wyjaśniających wobec podatników o nr: 1067/13/0000025, 198/03/00000007, 1009/12/0000143.
  9. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 2164 ze zm.), w szczególności w zakresie:
    - a) udzielania zamówień publicznych wyłączenie z zastosowaniem jednego z trybów postępowania wskazanych w art. 10 tej ustawy z uwzględnieniem przepisów art. 7 ust. 1 i 3 ustawy;
    - b) określania kwoty wadium w prawidłowej wysokości, stosownie do art. 45 ust. 4 ustawy;
    - c) ustalania wartości zamówienia, stosownie do art. 32 ust. 1 ustawy;
    - d) żądania od oferentów wskazania w ofertach cen obliczonych zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy.
  10. Przestrzeganie zapisów zawartych w umowach na realizację zadań publicznych z podmiotami spoza sektora finansów publicznych, w szczególności w zakresie:

- a) terminowego przekazywania dotacji;
  - b) rozliczania dotacji zgodnie z terminem realizacji zadań.
11. Poinformowanie Izby o wynikach podjętych działań w zakresie wyegzekwowania kwot dotacji wykorzystanych przez Gminny Związek Sportowy w Udaninie niezgodnie z warunkami zawartymi w umowach dotacyjnych.
  12. Przestrzeganie uregulowań zawartych w uchwale Nr LV/175/2010 Rady Gminy Udanin z dnia 2 czerwca 2010 r. w sprawie określenia zasad i trybu udzielania dotacji z budżetu Gminy Udanin na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, sposobu jej rozliczania i kontroli oraz postępowania z wnioskiem o udzielenie dotacji, w szczególności w zakresie:
    - a) oceny składanych wniosków o udzielenie dotacji;
    - b) podejmowania uchwał w sprawie przyznania dotacji, o których mowa w § 7 uchwały.
  13. Zobowiązanie podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych do rozliczania dotacji według wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz.U. z 2011 r. Nr 6, poz. 25).
  14. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2015 r. poz. 1774 ze zm.), w szczególności:
    - a) prowadzenia gminnego zasobu nieruchomości zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 1 i ust. 1 c w związku z art. 24 i art. 25 ustawy;
    - b) sporządzania wykazów nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy/najmu oraz podawania do publicznej wiadomości informacji o wywieszeniu wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży/dzierżawy/najmu, stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy;
    - c) zawiadamiania nabywców nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży, zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy.
  15. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2014 r. poz. 1490 ze zm.) w szczególności w zakresie:
    - a) sporządzania i podpisywania przez członków komisji przetargowej protokołów z odbytych przetargów zawierających informacje określone w § 10 ust. 1 rozporządzenia, stosownie do § 10 ust. 3 w związku z § 8 ust. 2 rozporządzenia;
    - b) podawania do publicznej wiadomości informacji o wynikach przetargu stosownie do § 12 rozporządzenia.
  16. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.) w szczególności w zakresie egzekwowania od najemców

i dzierżawców nieruchomości w zakresie obowiązku terminowego regulowania opłat czynszowych i pobierania odsetek za zwłokę w zapłacie, stosownie do art. art. 42 ust. 5 ustawy.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez jego błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Janusz Strzelecki

Przewodniczący Rady Gminy w Udaninie